Iustina BURCI

TERMINOLOGIE ENTOPICĂ ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC GENERAL ŞI MOLDOVENESC. ZOONIMELE

Terminologia geografică populară cuprinde un inventar impresionant de apelative, în care se reflectă toate particularitățile spațiului în care trăim: ale celui exterior, fizic, pe de o parte, și ale celui interior, spiritual, ca o proiecție a ceea ce simțim în legătură cu lucrurile care ne înconjoară, pe de altă parte.

Diversitatea naturală a formelor de relief, combinată cu spiritul inventiv și imaginativ al oamenilor, a făcut din terminologia entopică un loc de întâlnire a numeroase apelative care, uneori, nu au, practic, nicio legătură cu domeniul respectiv.

Dacă termenii generici sunt strict specializați[1] (*deal, fluviu, munte, ogaș, pădure, pârâu, râu, vale* etc.), există, pe lângă aceștia, o serie de cuvinte nespecifice, provenite din terminologia altor științe și din limbajul uzual, care îmbogățesc considerabil lexicul geografic. Foarte multe dintre ele își au originea în graiul viu al vorbitorilor, țin de limbajul afectiv sau expresiv[2] al acestora și „trădează o anumită atitudine subiectivă a poporului față de lumea fizică înconjurătoare, cum vede el lucrurile în mijlocul cărora trăiește și cum reacționează lingvistic atunci când nevoia de a distinge unele de altele îi cere să le dea un nume”[3]. Includerea lor în structura lexicului cu care operează geografia este, așadar, rezultatul unei fine observații și al unui proces îndelungat de abstractizare și generalizare[4] în conștiința populară, acolo unde se reflectă cu plasticitate și precizie varietatea și particularitățile mediului înconjurător[5].

Apariția elementelor ce aparțin vocabularului geografic popular implică un proces de metaforizare, prin care diferite denivelări ale solului sunt asociate

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)

cu obiecte reale „antrenate într-un raport semantic, logic”[6]. E. M. Murzaev[7] arăta că utilizarea metaforei se face în același mod, după aceleași asociații, în cazul celor mai multe dintre popoare, și în aceasta constă și universalitatea procedeului. Cel mai adesea analogiile se fac cu apelative care denumesc părți ale corpului uman, obiecte de îmbrăcăminte, obiecte din locuință, unelte, păsări, animale etc. Iată numai câteva exemple[8]: a) *obiecte din gospodărie* (*burduf* – „gaură făcută în gheață sau sub pământ; loc la apă unde spală femeile rufele; pământ înconjurat de ape curgătoare, o mică insulă înconjurată de cracii unui râu”; *ciubăr* – „adâncitură între stânci înalte”); b) *articole de vestimentație* (*căciulă* – „vârf înalt, mai subțiat în partea de mijloc, parcă ar fi un mănunchi, partea de sus seamănă cu un moț; vârf înalt care de departe pare o movilă rotundă; vârf sub forma unui stog; vârf rotund, ridicat mai sus ca altele, e ca o umflătură; vârf rotunjit al unui deal; vârf în forma unui acoperiș de casă sau ca pălăria unei ciuperci care adăpostește un loc”); c) *alimente* (*lăptic* – „văgăună, canal de scurgere a apei”); d) *plante* (*cărpiniș* – „spinare îngustă cu coaste late, dar repezi; loc acoperit cu pădure de carpeni; pădure deasă, întunecoasă”); e) *păsări și animale* (*cocoș* – „înălțime cu spinarea larg boltită; vârf înalt, mai subțiat în partea de mijloc; vârf înalt, foarte ascuțit, ca o țeapă; ieșitură mai lungă și îngustă pe coasta unui munte sau deal”; *ciută* – „muchie golașă”); f) *părți ale corpului uman* (*frunte* – „partea de dinainte a dealului, înaltă și abruptă; partea unde începe un deal; partea abruptă a unei coaste, unde s-a surpat pământul”); g) *construcții* (*cazemată* – „găuri în stânci în care se poate adăposti omul”); h) *viață bisericească* (*călugăr* – „izvor care curge pe un scoc”; *capelă* – „vârf înalt care de departe pare o movilă rotundă”); i) *personaje fantastice* (*vârcolac* – „vârtej mare într-o apă curgătoare”).

Un loc aparte în terminologia entopică locală – românească – îl ocupă apelativele care denumesc păsări și animale; denumirile lor le-au fost atribuite atât unor forme geografice „pozitive”, cât și unora „negative”, precum și cursurilor de apă. Acești termeni se remarcă în special prin asociațiile pe care le-au făcut oamenii între formele de relief și regnul animal, și mai puțin prin prezența lor cantitativă. Îi vom reda în continuare, așa cum i-am întâlnit în lucrările de specialitate[9]. Vom specifica, de asemenea, între paranteze, dacă lexemul este întâlnit în România, în Moldova sau în ambele, și cu ce sensuri.

a) **Nume simple**:

armăsar – (Rom.) „valuri mari făcute de apă”, „numire la munte ce se dă unor văi care, când au apă, au cădere mare, de felul unei cascade”;

batal – (Rom.) „șanț prelungit pe o mare întindere format prin ruperea apelor, prin ridicarea unei șosele sau a unui dig”, „groapă naturală, mică dar adâncă”, „depresiune largă, lungă”, „parte dintr-o fostă gârlă”, „loc băltos, cu noroi, mocirlă”, „șanț larg”, „șanț de scurgere (de pe marginea unei

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)

șosele)”; (Mold.) „groapă naturală, mică dar adâncă”

bou – (Rom.) „partea dinainte ascuțită și lunguiață a unei ridicături”;

buhă – (Rom.) „pădure deasă, întunecoasă cu arbori de diferite soiuri”;

cal – (Rom.) „fâșia de pământ în lungul unei ape; spinare lată între două dealuri”; (Mold.) „deal lung, întins, tărăgănat”;

capră – (Rom.) „întăritură făcută la țărmul unei ape pentru ca aceasta să nu se reverse”, „locul unde se pune sare, huruială”, „punctele de trecere obligatorii peste graniță”; (Mold.) „instalație de lemn sau de metal pe movile și pe mari ridicături de teren destinată măsurărilor și observărilor topografice”;

cățel – (Rom.) „pământ înconjurat din toate părțile de apă”;

ciocârlie – (Rom.) „dâmb, colină mai ascuțită”;

ciuhă – (Rom.) „vârf înalt care de departe pare o movilă rotundă”, „semn pus pentru delimitarea pădurilor”, „vârf înalt, mai subțiat la mijloc”, „mormane de pământ ca semne de hotar”, „vârful cel mai înalt de pe munte, de unde se poate vedea în toate părțile”, „movilă cu un semn pe ea pentru delimitarea unor păduri”;

cireadă – (Rom.) „locul pe unde se coboară fânul de pe deal”;

ciută – (Rom.) „muchie golașă”;

cotovaie – (Rom.) „vale adâncă ca o scorbură, ca o scobitură”;

cucurigu – (Rom.) „vârf de deal, înălțime”;

cocor – (Rom.) „vârf rotund, ridicat mai sus ca altele”;

cocoș – (Rom.) „înălțime cu spinarea larg boltită”, „vârf înalt mai subțiat în partea de mijloc”, „vârf înalt, foarte ascuțit, ca o țeapă”, „ieșitură mai lungă și îngustă pe coasta unui munte sau deal”;

cuc – (Rom.) „ridicătură înaltă, țuguiată, în vârful dealului, partea cea mai înaltă a vârfului, partea cu care se termină vârful în sus”;

*guște*r – (Rom., Mold.) „văgăună în regiune cu relief muntos”;

haită – (Rom.) „eleșteu foarte mare, lac mare”;

iapă – (Rom.) „bucată de pământ pe care plugul a scăpat-o la arat”;

iepe – (Rom.) „valuri de fân, necosite bine”;

muscă – (Rom.) „înălțime potrivită, cu coaste line, despărțită de alta asemănătoare printr-o vale largă, cu locuri frumoase sau cu pășuni, pometuri (mai multe par niște ondulații line ale terenului)”;

oaie – (Mold.) „piatră mare rotunjită într-un râu, șlefuită prin spălare de apele curgătoare”;

pajură – (Rom., Mold) „graniță, hotar; ciuhă”;

popândău – (Rom.) „movilă răzleață”;

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)

rac – (Rom.) „întăritură făcută la țărmul unei ape pentru ca aceasta să nu se reverse / construcție pe malul apei, alcătuită dintr-un butuc gros, sprijinit pe niște lemne numite picioare, între care se pun crengi, pietriș etc. ca să nu permită apei să se resfire și să îngreuneze astfel plutăritul”;

roi – (Rom.) „loc unde sunt scorburi cu albine sălbatice”;

scoică – (Rom.) „scufundătură adâncă și largă pe un deal”, „adânciturile lăsate de apă”;

stârc – (Rom., Mold.) „stâlp natural, ascuțit și subțire”;

stol – (Rom.) „vârf ascuțit din care se rupe piatra”, „țanc ascuțit”, „știei de piatră”, „buturugă din care cresc lăstari”;

șalău – (Rom.) „izvoare amenajate pentru băut apă sau pentru adăpat”.

b) **Nume derivate**:

albinărie – (Mold.) „loc unde se țin stupii de albine pe timp de vară”;

albiniș – (Rom.) „loc bogat în albine”; (Mold.) „loc unde roiesc albinele sălbatice; loc unde se țin stupii de albine pe timp de vară”;

bataliște – (Rom.) „locul unde a fost o stână”;

berbecărie – (Rom.) „pășune cu pietre care seamănă cu turma de berbeci”;

booriște – (Rom.) „locul unde dorm vitele în timpul verii”, „izlazul în care pasc numai boii”;

bourie – (Rom.) „locul (îngrădit) unde se odihnesc boii (la amiază și peste noapte, vara, la pășune)”; „coliba boarului”; (Mold.) „loc unde stau boii”;

bouriște – (Rom.) „locul unde zac vitele vara, afară pre câmp”, „obor de vite”, „bătătură”;

broscărie – (Rom.) „loc mai lăsat, întins, mlăștinos”;

buhac – (Rom.) „pădure deasă, desiș”;

buhaș – (Rom.) „tufe mici”, „tufă de brad”;

bursucărie – (Rom.) „adâncitură largă cu surpături”;

căprăreață – (Rom.) „adăpost, loc de iernat al vitelor”, „loc de odihnă pentru capre”; (Mold.) „loc unde pasc sau unde se odihnesc caprele”;

căprărie – (Rom.) „adăpost unde iernează vitele”; (Mold.) „loc în pădure unde viețuiesc caprele sălbatice; adăpost, staul pentru capre”;

căpriște – (Rom.) „pământ pietros, frământat și plin de mărăcini”, „pășune pentru capre”;

căpriță – (Rom.) „locul unde se pune sare pentru animale”;

ciocârlan – (Rom.) „dâmb, colină mai ascuțită”, „vârf de piatră ca un dinte”;

ciocârlău – (Rom.) „dâmb, colină mai ascuțită”, „cioc de deal puțin îndoit deasupra văii / colină, deal, munte”;

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)

cioroi – (Rom.) „cădere de apă zgomotoasă”, „izvor care curge pe un scoc, cu tub”, gura râului, canalul de legătură între două lacuri”, „cascadă mică”;

ciutărie – (Rom.) „loc cu tufe și mărăcini, teren neregulat”, „staul, ocol mare în pădure, închis cu gard, care cuprinde în sine o poiană, arbori și un pârâu, făcut anume pentru căprioare”;

clonțan – (Rom.) „vârfuri ascuțite într-o zonă prăpăstioasă, cu niște țurțuri care rămân în urma ruperii stâncilor”;

cuculei – (Rom.) „dâmb, colină mai ascuțită”, „culme mică și ascuțită a unei înălțimi”;

cuculeică – (Rom.) „înălțime cu vârful retezat”;

cuculete – (Rom.) „vârf rotund, ridicat mai sus ca altele, ca o umflătură înaltă”;

cuculeu – (Rom.) „ridicătură de pământ, măgură”, „teren ridicat, ridicătură pe un șes, deal, munte; dâmb, dolină mai ascuțită; vârf înalt care de departe pare o movilă rotundă”, „vârf rotund, ridicat mai sus ca altele, ca o umflătură înaltă”, „vale îngustă, adâncă, cu coaste râpoase, surpate, greu de umblat”, „locul mai înalt de lângă sat (sau în sat) unde pe vremuri se făcea de pază, strajă”;

furnicar – (Rom.) „mușuroi de pământ făcut de cârtițe care prezintă galerii pe dedesubt”, „locuință de furnici”;

gărgăunariță – (Rom.) „loc unde sunt scorburi cu albine sălbatice”;

hulpărie – (Rom.) „loc de pândă pentru vânat”, „căsuță în pământ, în pădure, în fața căreia se pun hoituri pentru a atrage vulpi sau lupi și a-i vâna”, „se folosește numai iarna”;

iepuriște – (Rom.) „loc umblat de mulți iepuri”; (Mold.) „locul de adăpost și înmulțire a iepurilor”;

iezar – (Mold.) „loc îngrădit cu adăpost pentru iezi”;

lupărie – (Rom.) „loc de pândă pentru vânat”, „locul unde stau lupii”; (Mold.) „habitatul lupilor; terenuri necultivate, pârloage”;

oierie – (Mold.) „așezare păstorească în afara satului, unde se adăpostesc oile și ciobanii și unde se prepară cașul și brânza”;

oiște – (Rom.) „câmp; loc unde pasc oile”;

păsărar – (Rom.) „loc de pândă pentru vânat”;

peștină – (Rom.) „braț artificial al unei ape făcut pentru pescuit”;

popândac – (Mold.) „ridicătură mică de teren”;

popândar – (Rom., Mold.) „ridicătură mică de teren”;

porcan – (Rom., Mold.) „stâlp de pământ sau de piatră, subțire și de formă puțin conică”, „căpiță mică de fân”;

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)

porcărie (porcăreață) – (Rom.) „pășune unde pasc porcii", „locul unde stau porcii"; (Mold.) „loc în pădure unde își au culcușul porcii sălbatici";

porcie – (Rom.) „bucată mare de pământ scoasă de fierul plugului când se ară în pământ tare";

porcoi – (Rom., Mold.) „stâlp natural de pământ ori piatră de forma unui stog subțire, puțin conică";

puiag – (Rom.) „adăpost (pentru vite, pentru fân)", „loc în pod unde se pune otavă";

rățărie – (Rom.) „adunătură mică de apă stătătoare de ploaie, sau din mici izvoare în care se scaldă rațele";

roieriște – (Rom.) „loc unde sunt scorburi cu albine (sălbatice)";

șerpar – (Rom.)„izvor sau pârâu care dispare într-un loc pentru a reapărea în altul";

văcăreață – (Rom.) „adăpost, loc de iernat al vitelor; loc de odihnă pentru capre"; (Mold.) „loc în câmp unde vara se odihnesc la amiază vitele (în special vacile)";

văcărie – (Rom.) „loc de popas, de odihnă pentru oameni și animale"; (Mold.) „loc în câmp unde vara se odihnesc la amiază vitele (în special vacile); loc cu grajduri pentru vaci la marginea satului; fermă";

viezurime – (Mold.) „loc unde se află mulți bursuci";

vulpărie – (Rom.) „loc de pândă pentru vânat; locul de îngropare a animalelor"; (Mold.) „loc cu vizuini de vulpi";

vulturime – (Mold.) „loc cu multe cuiburi de vulturi".

Pe baza materialului prezentat anterior putem face câteva scurte observații:

1. Ca denumiri ale diferitor denivelări terestre pot apărea numele unor păsări și animale sălbatice (*ciută, cocor, cuc, gușter, pajură* etc.) ori domestice (*cățel, cocoș, rață, vacă* etc.), dar și ale unor pești (*șalău*) și insecte (*albină, muscă*). Am introdus, de asemenea, printre exemplele de mai sus și o interjecție (*cucurigu*) și patru substantive colective (*cireadă, haită, roi, stol*), toate aflându-se în relație directă cu subiectul pe care-l avem în discuție.

2. În general, ceea ce primează în alegerea acestor apelative drept calificative ale unor forme de relief este, aproape în exclusivitate, spiritul uman, care observă în permanență mediul de viață, particularitățile lui și face frecvent analogii între lucruri și ființe, transferând anumite semnificații de la o clasă de obiecte la alta. Însă utilizarea aceleiași mulțimi de nume comune, din care se selectează cele care vor deveni termeni entopici, ca și obișnuințele asemănătoare de alegere a acestor nume și condițiile comune de viață social-economică și istorică, determină repetarea unora dintre ele

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)

într-un anumit spațiu, mai mult sau mai puțin întins[10]. Termenii geografici populari se pot afla, fiecare în parte, în situații semantice diferite. Astfel, un apelativ topic poate fi utilizat pentru a descrie aceeași formă de relief (sau construcție făcută de mâna omului), în toate sau în mai multe regiuni [*porcoi* – (Rom., Mold.) „stâlp natural de pământ ori piatră de forma unui stog subțire, puțin conică"], dar poate avea, de exemplu, și valori antonimice [*cuculeu* desemnează atât o ridicătură de pământ (cu trăsături variate – mai ascuțită, mai rotundă, mai înaltă decât altele), cât și o vale]. Diferențele mari de sens, adesea opuse, se explică prin modificarea condițiilor geografice de la o regiune la alta, ceea ce duce la pierderea caracterului motivat al termenilor respectivi[11].

3. Nu toate entopicele au o legătură concretă cu animalele și păsările de la ale căror nume s-au format, ci, uneori, doar cu diverse caracteristici ale acestora. Prima grupă (cea a termenilor nederivați) cuprinde apelative pătrunse în domeniul topogeografiei prin intermediul metaforei. În acest caz, numai anumite trăsături au fost asociate de către oameni cu forme ale configurației terestre și atribuite acestora din urmă. Este vorba, în general, despre asocierea însușirilor „fizice" ale zoonimelor cu fizionomia terenului (de ex. *stârc* „stâlp natural, ascuțit și subțire"), dar sunt și cazuri în care trăsăturile „psihice" s-au pliat foarte bine pe anumite particularități ale cursurilor de apă permanente sau ocazionale (*armăsar* – „valuri mari făcute de apă", „numire la munte ce se dă unor văi care, când au apă, au cădere mare, de felul unei cascade").

În cea de-a doua grupă (cea a termenilor derivați) au fost înregistrate atât denumiri care au luat naștere cu ajutorul metaforei: *berbecărie, bursucărie, ciocârlan, ciocârlău, clonțan, cuculei, cuculeică, cuculete, cuculeu, popândar, porcan, porcie, porcoi, șerpar* etc., cât și nume care au legătură directă cu habitatul natural ori artificial al păsărilor și animalelor: *albiniș, bataliște, booriște, gărgăunariță, hulpărie, iepuriște, lupărie, rățărie* etc. Dacă în cazul celor dintâi derivarea s-a făcut cu sufixe dintre cele mai diferite (*-ac, -ag, -aș, -an, -ar, -ărie, -ău, -ei, -eică, -ete, -eu, -iță, -oi* etc.), fiind vorba, practic, de un transfer de nume de la un obiect la altul, în cazul ultimelor vom întâlni în special sufixe colective (*-ariță, -ărie, -iș, -iște* etc.), acestea servind cel mai bine pentru a exprima noțiunile „loc de..." sau „loc unde sunt...".

4. Deoarece terminologia entopică populară este rezultatul relaționării dintre spațiul înconjurător și percepția omului asupra acestuia, ea poate cuprinde, deopotrivă, termeni literari și dialectali. Un exemplu de termen dialectal îl reprezintă apelativul *hulpărie*, al cărui spațiu de utilizare este Moldova, atât cea de dincolo, cât și cea de dincoace de Prut. Deosebirile de ordin fonetic, semantic etc., care apar de la o zonă la alta și chiar de la o localitate la alta, „sunt de ordin particular, local, regional"[12]. Ele trebuie studiate și analizate în contextul lingvistic și istoric al regiunii ori localității respective.

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)

5. Un rol deosebit de important şi activ l-a avut terminologia geografică populară în formarea sistemului toponimic. Acesta este dependent de sistemul limbii comune, fie în mod direct, fie prin intermediul antroponimiei, care, de asemenea, este subordonată aceluiaşi sistem. Termenii entopici denumesc în special accidente de teren în sensul cel mai larg al cuvântului şi se încadrează, din acest punct de vedere, toponimiei minore a satelor. Utilizate adesea ca semne de hotar şi puncte de orientare, microtoponimele oglindesc „mai fidel viaţa oamenilor, continuitatea lor neîntreruptă pe anumite locuri, legătura indestructibilă dintre oameni şi locuri”[13]; ea se află mai aproape de limba vorbită şi nu este supusă transformărilor determinate de măsurile arbitrare ale administraţiei, conservându-se mai bine decât toponimia majoră[14].

Entopicele care au la bază denumirile unor păsări sau animale nu fac excepţie de la această regulă. Iată numai câteva exemple[15]: *Batalu* – deal (Mh), *Bou* – movilă, pârâu (Dj), deal, munte, pârâu, sat, vale (Gj), deal, pădure, vale (Ot), deal, munte, pârâu, sat, vale (Vl); *Broscăria* – loc mlăştinos, loc băltos, parte de sat, smârc (Dj); *Buha* – deal (Dj), deal, pârâu (Gj), păşune, râpă (Mh), munte (Vl); *Calu* – deal (Dj), deal, parte de sat, sat (Gj), movilă (Mh); *Calul din Faţa Măgurii* (Ungheni – Măgurele); *Capra* – izlaz, pădure, vâlcea (Dj), deal, munte, parte de sat, pârâu (Gj), munte (Vl); *La Movila cu Capră* – movilă (Orhei – Zahoreni), *Căprăreaţa* – deal, pădure, vale (Gj), deal, pădure, vale (Mh), deal, pisc (Ot), deal, fâneaţă, munte, pădure, vâlcea (Vl); *Căprăreaţa* – loc în pădure (Orhei – Vatici); *Căprăria* – deal (Ot), deal (Vl); pantă împădurită de deal (Chişinău – Horjeşti), parte de pădure (Lăpuşna – Sofia), teren agricol (Chişinău – Hansca), loc cu vii şi livezi (Chişinău – Scoreni), fostă poiană (Orhei-Mateuţi); *La Căprărie* – loc în pădure (Orhei – Susleni); *Valea Căprăriei* (Edineţ – Bulboaca); *Căpriţa* – şes (Dj), coastă de deal, vale (Gj); *Căţelu* – pârâu, pădure (Gj), deal (Vl); *Ciocârlan(u)* – deal, loc, pădure (Gj), deal (Mh), Izlaz (Vl); *Ciocârlia* – parte de sat (Dj), cioacă de deal, deal, fântână, ogaş, pisc (Gj); *Ciuta* – fântână, loc, măgură, păşune (Dj), baltă, lac, loc, pădure, pârâu (Gj), deal, smârc (Mh), deal, măgură, parte de sat (Vl); *Ciutăriile* – deal (Gj); *Cuculeia* – deal (Mh); *Cuculeica* – deal (Gj); *Furnicar* – loc (Dj), luncă (Gj); *Gaiţa* – pisc (Gj), pădure (Vl); *Haita* – pârâu (Gj), pădure (Vl); *Hulpăria* (Cahul – Coştangalia); *Hulturimea* – deal stâncos (Orhei – Butuceni); *Iapa* – câmp, crac de deal, drum, gârlă, pădure (Gj), păşune, pârâu, poiană, surpături, teren agricol, vale (Vl); *Lupăria* – deal, loc (Dj), crac de deal, pădure (Gj), locuri, de obicei în pădure (Edineţ – Caracuşenii Vechi, Soroca – Nimereuca, Cahul – Haragâş, Lăpuşna – Ceadâr, Sărata – Galbenă, Ungheni – Bumbăta, Cioropca – Anenii Noi); *Dealul Lupăriei* – dealuri (Edineţ – Bădragii Noi, Ungheni – Sineşti); *Drumul Lupăriei* – drum de ţară (Edineţ – Corjeuţi); *Hârtopul Lupăriei* – văgăună cu imaş (Ungheni – Soltăneşti); *Pajura* –

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)

deal (Vl); *Porcăria* – izlaz, loc (Dj), loc (Gj), loc (Mh), locuri (Soroca – Cuhurești, Dobrușa); *Porcării* – poiană (Vl); *Porcăriile* (Ungheni – Cornești, Rădenii Vechi); *Porcăreața* – sat, vale (Mh); *Raci* – loc, luncă (Gj); *Rățării* – vale (Gj); *Scoica* – sat (Gj), deal (Vl); *Stârci* – cot al Jiului, sat, tarla (Gj); *Șerpărie* – loc (Vl); *Văcăreața* – livadă, vale (Vl); *Văcăria* – locuri de pășunat (Cahul – Goteşti, Manta, Ungheni – Proscureni); *Văcăreţul* – șes (Rahău – Dobricul Mare).

Cercetarea sistemului entopic, sub toate aspectele sale, pe regiuni și în totalitatea lui, este deosebit de importantă, pentru că poate contribui la rezolvarea unor probleme de istorie a limbii, etimologie, dialectologie, poate oferi informații despre formarea și evoluția lexicului popular. Pe de altă parte, termenii geografici sunt importanți nu numai pentru că se onimizează ușor (dau denumirea unor forme de relief), ci și pentru faptul că se transonimizează, adică își împrumută numele altor obiecte – sate, orașe și persoane.

NOTE

[1] Vasile Ioniță, *Nume de locuri din Banat*, Editura Facla, Timișoara, 1982, p. 100.

[2] Anatol Eremia, *Dicționar explicativ și etimologic de termeni geografici*, Știința, Chișinău, 2006, p. 9.

[3] Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, București, 1963, p. 312.

[4] Mircea Homorodean, *Vechea vatră a Sarmizegetuzei în lumina toponimiei*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1980, p. 187.

[5] *Ibidem*.

[6] Anatol Eremia, *op. cit.,* p. 9; vezi și Ramona Lazea, *Toponime formate prin metaforă,* în SCO, Editura Universitaria, Craiova, 2001, nr. 6, p. 204.

[7] E. M. Murzaev, *Ceasti tela celoveka i jivota v narodnoi gheograficeskoi terminologhii*, în „Actes du XIe Congres International des Sciences Onomastiques", 2, Sofia, 1975, p. 99.

[8] Exemplele au fost extrase din Gh. Bolocan, Elena Șodolescu-Silvestru, Iustina Burci, Ion Toma, *Dicționarul entopic al limbii române*, vol. I (A-M), Editura Universitaria, Craiova, 2009; vol. II (N-Z), sub tipar.

[9] Gh. Bolocan, Elena Șodolescu-Silvestru, Iustina Burci, Ion Toma, *op. cit.*; Anatol Eremia, *op. cit.*; T. Porucic, *Lexiconul termenilor entopici din limba română în Basarabia,* Chișinău, 1931.

[10] Ion Toma, *Toponimia Olteniei*, Reprografia Universității din Craiova, 1988, p. 32.

[11] Gh. Bolocan, Elena Șodolescu-Silvestru, *Dicționarul entopic al limbii române*, în SCO, nr. 1/1995, Editura Universitaria, Craiova, p. 70.

[12] Anatol Eremia, *op. cit.,* p. 10.

[13] Vasile Ioniță, *op. cit.*, p. 23.

[14] *Ibidem*.

[15] Materialul a fost extras din *Dicționarul toponimic al României. Oltenia*, Editura Universitaria, Craiova, vol. I/1993 și urm. și din Anatol Eremia, *op. cit.*

BDD-A20585 © 2010 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:30 UTC)